

GLASILO ŽUPE PREČISTOG SRCA MARIJINA - GOSPE FATIMSKE - GOD 2022. BROJ 5

SADRŽAJ:

Riječ urednika 3

UVODNIK

Uvodna riječ- don Ante Žderić 4

AKTUALNOSTI

Posveta Prečistom Srcu

Marijinom - s. Dolores 6

Godina sv. Josipa - Mirjana Gambiroža 9

Kraljica apostola - Marica Erceg 14

Tko može biti kum - don Ivan Zovko 18

Crkva budućnosti - don Ante Žderić 20

Dječje aktivnosti - ministrantri i dječji

zbor "Biseri" - don Ivan Zovko 22

Progledaj srcem 26

DUHOVNOST

Susret s Uskrslim - don Ivan Zovko 27

VELIKI ČETVRTAK

- MISA VEĆERE GOSPODNE 30

Moj prijatelj Isus i ja - učenici 34

Marijin zagovor - učenici 37

PUTEŠESTIJE

Hodočašće blaženom Augustinu Kažotiću

- Petar Mrđen 38

IN MEMORIAM

Nediljko (Martin) Begić - Danica Tandara 43

FOTOREPORTAŽA

Krizmanici 2022 44

Prvopričesnici 2022

VESELE STRANICE

Put - Lidija Topić 46

GLASILO ŽUPE

PREČISTOG SRCA MARIJINA - GOSPE FATIMSKE

GOD 2021. BROJ 5

NAKLADNIK

Župni ured Župe PSM - Gospe Fatimske

Škrape 8; 21000 Split, Tel.: 021 536 833

UREDница

Maja Duspara

UREDNIČKO VIJEĆE

Maja Duspara, don Ante Žderić, don Ivan Zovko

Slika na naslovnici:

Paula Plazibat 8. r. o.š. Split 3

GLASILO IZLAZI JEDNOM GODIŠNJE

GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK

Dalmacija papir - Split

Drugo ukazanje 13. lipnja 1917. godine
Gospa je poručila, da Isus želi da se ustanovi pobožnost Njenom Prečistom Srcu. Onom tko to prihvati, obećala je spasenje, a te će duše Bog voljeti put cvijeća kojim je Ona okitila Njegovo prijestolje.

Na dlanu desne Gospine ruke nalazilo se Srce obavijeno trnjem, koje je u njega bilo zabodeno. Prečisto Srce Marijino je izranjavano grijesima čovječanstva koje traži zadovoljštinu.

Uломak u „Sjećanja sestre Lucije“

Maja Duspara, urednik

RIJEČ UREDNIKA

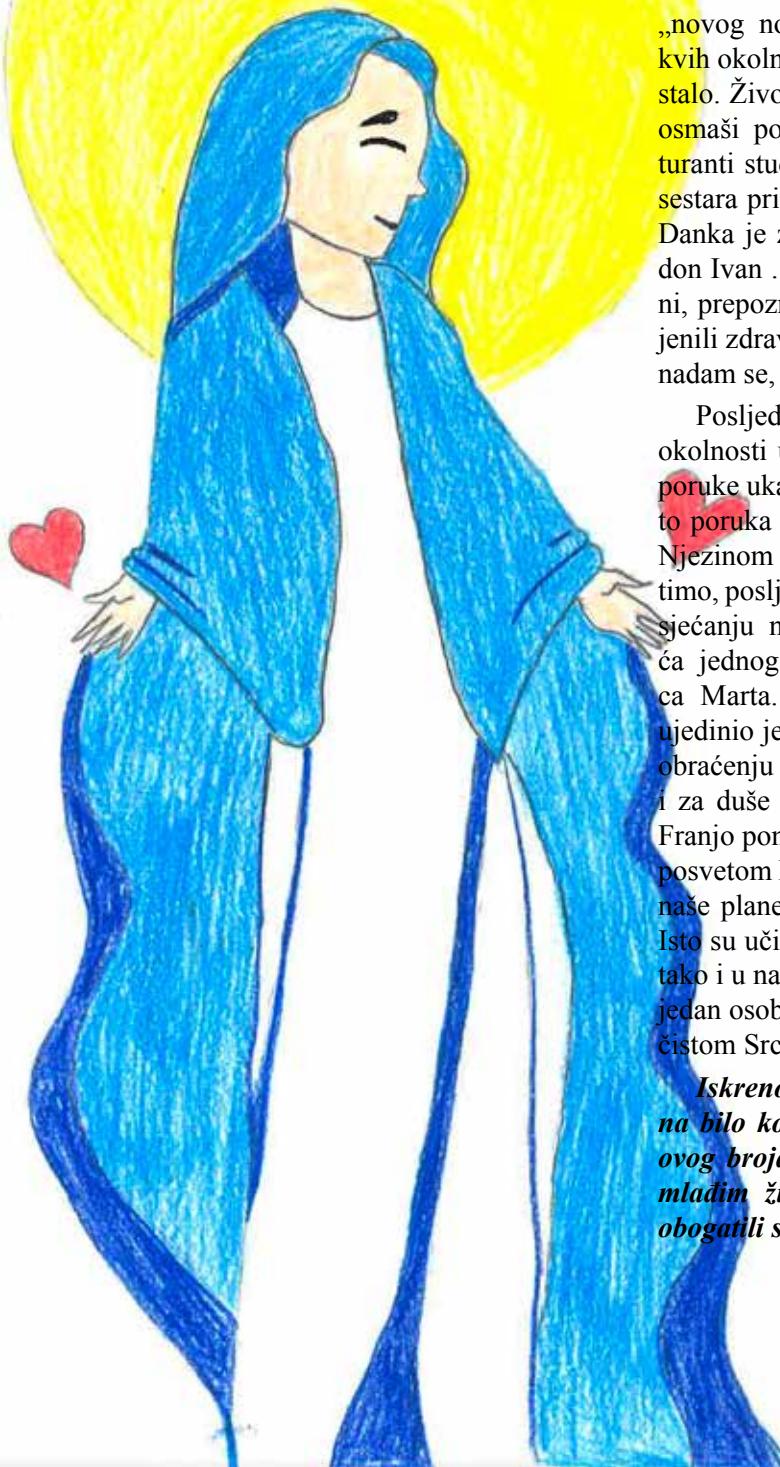
Dragi naši čitatelji, nakon dvije godine, opet smo zajedno: evo petog broja našeg župnog glasila.

Proteklo vrijeme bili smo svjedoci „novog normalnog“ te smo unutar takvih okolnosti imali dojam da je vrijeme stalo. Život je ipak išao dalje pa su tako osmaši postali srednjoškolci, neki maturanti studenti, samostanu naših časnih sestara pridružila se sestra Dolores, don Danka je zamjenio don Andrej, a njega don Ivan ... Trudili smo se biti odgovorni, prepoznali smo ljudske vrednote, cijenili zdravstveno osoblje i sve u svemu, nadam se, postali malo bolji ljudi.

Posljednje vrijeme, uslijed ratnih okolnosti u Ukrajini, aktualizirale su se poruke ukazanja Gospe Fatimske, osobito poruka kojom ona poziva na posvetu Njezinom Prečistom Srcu. Ako se prisjetimo, posljednji broj Žira bio je posvećen sjećanju na 100-u obljetnicu preminuća jednog od vidioca- malog Francisa Marta. Tim povodom papa Franjo ujedinio je cijeli svijet u molitvu za mir, obraćenju grešnika, obraćenju Rusije i za duše u čistilištu. Nedavno je papa Franjo ponovno svijet ujedinio u molitvi posvetom Prečistom Srcu Marijinu cijele naše planete, osobito Rusije i Ukrajine. Isto su učinili i župnici diljem svijeta pa tako i u našoj Župi. Stoga je ovaj broj na jedan osobit način posvećen upravo Prečistom Srcu Marijinom.

Iskreno zahvaljujem svima, koji su na bilo koji način doprinijeli pripremi ovog broja Žira. Osobito HVALA najmlađim župljanima koji su ovaj broj obogatili svojim uracima.

Maja Duspara, urednik

UVODNA RIJEČ

ŽUPA U VRIJEME KRIZE

Dragi župljani – Narode Božji i svi ljudi dobre volje! Radost mi je pozdraviti vas u uvodnoj riječi novog broja župnog časopisa „Žir“, koji držite u rukama. Nakon par godina stanke uzrokovane pandemijom koronavirusa, i niz drugih nedaća, ove smo godine o svetkovini Gospe Fatimske uspjeli napisati i tiskati ovaj broj našeg glasila. Na tome zahvaljujem Bogu i svim vjernim župnim suradnicima.

U jednom broju župnog časopisa bilo bi nemoguće obuhvatiti sve što se u našoj župi događalo od zadnjeg broja „Žira“. Zato smo izdvojili samo neke. Vjerujem da će svaki čitatelj pronaći neko štivo za sebe ili/i da će ga neka fotografija podsjetiti na dragi događaj, kojih zadnjih godina – usprkos spomenutoj krizi – nije nedostajalo.

O svetkovini Gospe Fatimske 2019. nitko nije mogao ni zamisliti da će svijet pogoditi zdravstvena pandemija, koja će imati dalekosežne posljedice na sve vidove našeg života. Te smo se godine tek počeli oporavljati od smrti voljenog nam župnika don Pavla Piplice, koja nas je sve pogodila, kao i konsolidirati snage za trud oko nastojanja da pitanje naše župne crkve dobije konačnu pravnu podlogu, kad li je svijet početkom 2020. sustigla nemila kriza. Epidemiološke mjere, lockdown, neizvjesnost i tjeskoba u vučku su se u naše živote i srca. Pred nama je stajao zadatak sačuvati svoje i zdravlje drugih. U tom smislu naša se župa našla pred posebnim izazovom, budući da

je u neposrednoj blizini obiju splitskih bolnica, da u njih kola veliki broj ljudi i da je smještena u samostanu sestara dominikanki, koje zbog svoje životne dobi spadaju u rizičnu skupinu.

Nastojali smo bili poslušni Crkvi i građanskim vlastima, što se od svećenika i vjernika i očekuje. Htjeli smo bili odgovorni članovi društva. Održavali smo molitveni i liturgijski život i putem medija nastojali biti prisutni u vašim domovima. Sprovodili smo vaše preminule s najvećom ljubavlju i uz nemali rizik za zdravlje pohađali vaše bolesnike. U crkvi/samostanu i župnom uredu bili smo na raspolaganju svima, sa svima vama dijelili dobro i zlo. Putem medija poticali smo vas na ustrajnost i suosjećali u vašim kušnjama, u suradnji s gradskim kotarom i Crvenim križem dijelili humanitarnu pomoć. Također smo pomagali i molili za potresom pogodena područja. U vremenu i medijskom prostoru neskonom Crkvi nastojali smo biti sol zemlje i svjetlo svijeta. U takvom smo ambijentu slavili Božiće, Uskrse, blagdane Gospe Fatimske...

Narode Božji! Naša župa u vremenu krize nije posustala. Osim pandemije, suočili smo se s ratom u Ukrajini, koji je zaprijetio širenjem neviđenih razmjera. Odgovorili smo molitvom, postom i prikupljanjem pomoći za izbjegle Ukrajince. Jednako tako, gospodarska kriza već godinama opterećuje naše živote, što rezultira porastom siromaštva, starenjem stanovništva te iseljavanjem mladih. To

DODI DUŠE PRESVETI

se, među ostalim, ogleda u povećanom broju sprovoda u našoj župi, drastičnom padu sklopljenih vjenčanja, padu broja prvočesnika i krizmanika te sve većom potrebom za karitativnom pomoći unutar granica naše župe. Godišnji blagoslov obitelji o došašću pokazuje da populacija unutar naše župe stari i počinje dominirati.

U proteklom razdoblju i u našoj je župi i samostanu došlo do personalnih promjena. Privremeni je župni upravitelj ostao isti i u istom statusu (upravitelj), a nakon odlaska župnog vikara don Danka Kovačevića izmijenili su se na toj službi don Andrej Marić i don Ivan Zovko. Vjerujemo da su svи našli posebno mjesto u vašim srcima i molitvama. Samostanskoj zajednici se priključila č. s. Dolores Matić.

Zbog svih kriza koje su se dogodile, kao i zbog problema koje nam je na-

mjerila prošlost, pitanje izgradnje naše župne crkve ostalo je neriješeno. To je bolno pitanje koje nas sve tišti. Ostaje nadati se i moliti da će i za taj problem doći neka bolja vremena. To će, među ostalim, biti jedan od zadataka očekivanog novog vodstva župe.

No, „nije nas ostavio Bog“ – kaže pjesma. U našoj župi događalo se toliko toga plemenitog i lijepog. Zajedno smo slavili Boga i, vjerujem, rasli u ljubavi i vjeri. To je dokaz postojanja žive Crkve u našoj župi i dijelovima grada koje pokriva. To je razlog naše nade i, usprkos svemu, vjerovanja da će i nakon najmračnije noći – svanuti zora.

S tim mislima, na vas i sve vaše zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*don Ante Žderić
privremeni upravitelj*

POSVETA BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

Na svetkovinu Blagovijesti, u petak 25. ožujka 2022. godine, papa Franjo u vatikanskoj bazilici sv. Petra predvodio je pokorničko bogoslužje s činom posvete čovječanstva, a napose Ukrajine i Rusije, Bezgrešnom Srcu Marijinom. Papa se na ovaj čin odlučio u zajedništvu sa sveopćom Crkvom moleći za prestanak krvavog rata Rusije nad Ukrajinom, kao i za mir u cijelom svijetu. Nitko od nas možda nije odmah povezao da je obnavljanje posvete čovječanstva, a napose Rusije dio Fatimske tajne koju je Gospa objavila malenim pastirima Luciji, Jacinti i Franji u Fatimi kada im se 1917. godine objavila. Prošlo je 100 godina, a još su uvijek dijelovi tajne aktualni. Nismo vjerovali da ćemo u 21. stoljeću globali-

zacije, ekonomskog i materijalnog prosperiteta gledati ovoliko ratnih strahota. Dok jedni „turistički putuju na Mjesec“, milijuni umiru od gladi, bolesti, pohlepa i mržnja vladaju svijetom a posljedice su ratovi, krvavi ratovi. Milijuni su izbjegli, tisuće mrtvih, zatočenih, ranjenih. I nije to rat na nakon dalekom planetu već u „susjedstvu“ reklo bi se.

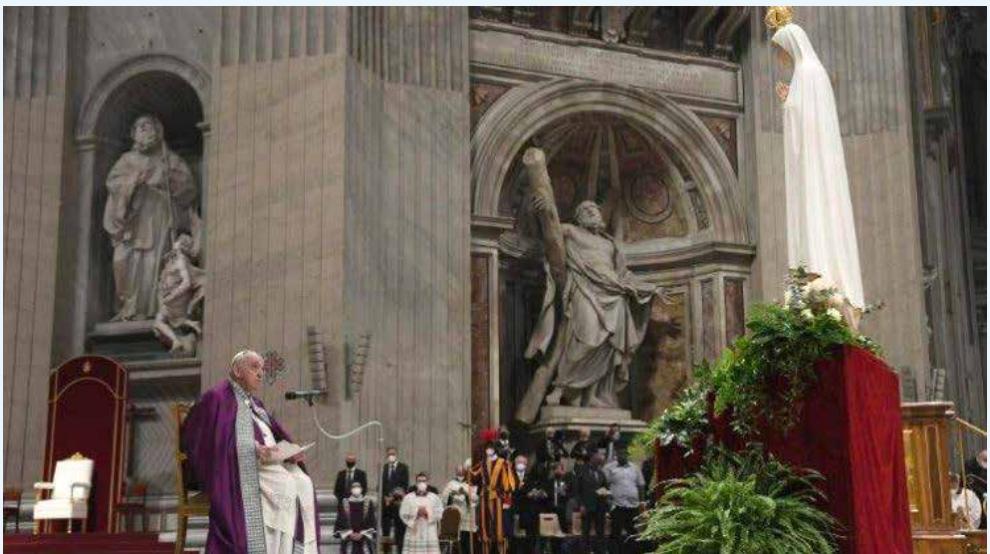
Čin posvećenja Bezgrešnom Srcu Marijinom koji je u fatimskim ukazanjima Gospa zatražila i poseban naglasak stavila na Rusiju više puta su obnavljeni, čak 9 Papa je obnavljalo posvetu. Čin posvećenja nema automatski, neposredan ili neki spektakularan učinak. Bog u svojoj Providnosti određuje vrijeme i način ostvarenja učinka posvete. Način

na koji Božja Providnost vodi povijest spasenja i Crkve uopće zadržano je samo njoj. Važan je ovo povijesni trenutak kada s povjerenjem i osobnom snagom vjere utječemo se onoj koja je Kraljica Neba i Zemlje. Koja k prijestolju dovodi duše, i na kraju koja nam je pod križem povjerena kao Majka, a mi joj predani kao sinovi i kćeri.

Vjerujem da svi mi imamo iskustvo zaštite, ljubavi i majčinske brige, ako ne vlastite majke, onda Nebeske Majke Marije sigurno. I kada bi se zapitali zašto je posveta baš bezgrešnom Srcu Marijinom, odgovor je toliko očit Bog je djelo otkupljenja započeo u Marijinom srcu jer je upravo njezin FIAT-da, ujedno bio Kristov početak života u tijelu za djelo

otkupljenja. Zato je Marija suotkupiteljica ljudskog roda i kao Majka neće dopustiti da itko od nas ljudi propadne. Boriti se za svaku dušu i nama preporučuje žrtve i molitve za duše kako umirućih, tako i grešnika.

Posveta je izraz povjerenja svakog od nas pojedinačno, kao i Crkve uopće, u Mariju, a preko nje u Božje ruke i Njegovo Milosrđe. Njeno srce je bilo prepuno pouzdanja za sve što je Bog od nje tražio. Predati se potpuno, bez pridržaja u Marijine ruke i priviti se pod okrilje Njenog Bezgrešnog Srca, znači pristupiti Izvoru milosti i otkupljenja. Shvatili su to maleni pastiri u Fatimi, a mi danas u 21. stoljeću!?

Marija Majka poziva nas na pokoru i obraćenje, na svetost na koju smo svi pozvani krštenjem.

Pomaže nam kročiti životnim Galilejama i uspinjati se uzvišicama osobne Golgote upirući svoj pogled na Otkupiteljev Križ, i crpeći snagu iz Njegovog Uskrsnuća. „ Kršćanstvo koje Gospodina traži u relikvijama prošlosti i zatvara ga u grob navike, kršćanstvo je bez Uskrsa“, rekao je papa Franjo u homiliji Vazmenog bdjenja.

Dopustimo da plamen ljubavi Marijinog Bezgrešnog Srca zagrije i ražari i naš život kako bismo s (jačim) većim povjerenjem slijedili stope Uskrslog srećući ga u licima braće i sestara, u pričama onih koji se nadaju, sanjanju, koji plaču, pate, stradavaju. Neka nas i sve naše želje, potrebe i molitve prinese pred Prijestolje Božjeg Milosrđa naša Nebska Majka Marija.

s. Dolores

GODINA SVETOG JOSIPA,

8. 12. 2021.

Sveti Josip je zaručnik Blažene Djevice Marije, Isusov zemaljski otac i branitelj. Ime Josip hebrejskog je podrijetla značenja „neka Bog pridoda“. Evanđelisti Matej i Luka koji pišu o njemu, ne govore mnogo, ali istovremeno i više nego što je dovoljno da osvijestimo svu veličinu njegova očinstva i poslanja povjerenog od Providnosti. U evanđeljima je Isus četiri puta nazvan Sinom Josipovim što svjedoči da je Josip zakonski bio Isusov Otac. Živio je kao skromni tesar

u gradiću Nazaretu, u pokrajini Galileji na sjeveru Izraela i svojim je radom uzdržavao Svetu Obitelj. Sveti Matej kaže za njega da je bio pravednik, u prijevodu - krepotan i svec muž. Prema Evanđeljima Josip je bio iz Davidove kraljevske obitelji te je po njemu i Isus Davidov potomak. Sv. Josipa nazivaju i šutljivim svecem jer Evanđelje ne prenosi ni jednu njegovu izgovorenu riječ. On je primjer beskravnog povjerenja u Boga i predanog vršenja Božje volje. Naime, nakon očito-

vanja Božjeg nauma kroz četiri sna, bez razmišljanja preoblikuje vlastite, ljudske planove o sebi, Mariji i Isusu te bez oklijevanja usklađuje svoje želje i zamisli s voljom Božjom.

Dekretom bl. Pia IX. „Quemadmodum Deus“ sv. Josip je proglašen zaštitnikom sveopće Crkve. Hrvatski sabor je na svom zasjedanju 9. i 10. lipnja 1687. godine jednoglasnom odlukom proglašio sv. Josipa zaštitnikom Hrvatskog kraljevstva. U protokolu Hrvatskog sabora tog vremena, na latinskom jeziku je napisano: „Sveti Josip, Krista Spasitelja vjerni branitelj, Djevice Bogorodice djevičanski zaručnik, za posebnog zaštitnika Kraljevine Hrvatske u Državnom saboru godine 1687. od redova i staleža jednoglasno je odabran.“ Budući da svijest o tome da nam je zaštitnik nije osobito zaživjela, Hrvatska biskupska konferencija je na svom zasjedanju u Splitu 1972. godine donijela odluku da se osobito mora štovati u Hrvatskoj. Zaštitnik Hrvatske, sv. Josip, ima i svoje Nacionalno svetište u Karlovcu.

Svetkovina svetog Josipa je 19. 03. pa mu je posveće mjesec ožujak, a slavi se i 1. svibnja kao sv. Josip radnik. Njemu su posvećene mnoge molitve, litaniјe, krunice, devetnice, trodnevnice i sl. Srijeda se štuje kao njegov dan.

Kod nas je štovanje ovoga sveca prisutno još od srednjeg vijeka, a i novija povijest je obilježena tom pobožnošću. Blagopokojni kardinal Franjo Kuharić je 19.3.1987. godine proglašio godinu sv. Josipa, a godinu dana kasnije je za tu prigodu sastavio i molio Molitvu sv. Josipu za domovinu.

U Vodnjanu se čuva neobični kip sv. Josipa s „procvjetalim štapom“ iz 17. stoljeća. Kod nas taj događaj nije dobio na važnosti sve do božićne izložbe jaslica u Veroni 1986. godine, gdje je izazvao veliko zanimanje. Tamošnji su stručnjaci u apokrifnim spisima pronašli obrazloženje „rascvjetalog štapa“. Naime, roditelji sv. Joakim i sv. Ana prikazali su Mariju u hramu, gdje se za nju poslje brinuo Veliki svećenik. Kad je Marija navršila oko 14 godina, Veliki svećenik trebao joj

je naći prikladnog zaručnika. Nadahnut, sazvao je u hram sve slobodne mladiće iz Judeje, među kojima je bio i osamdesetogodišnji Josip. Čim je Josip prestupio prag hrama njegov je štap procvjetao i Veliki svećenik je bio siguran da Marija kao zaručnica treba pripasti Josipu. Tako je nepoznati kipar u 17. stoljeću rasvjetlio tajnu Božjeg nauma s Josipom i Marijom.

Kroz povijest su brojna čudesna postignuta po zagovoru sv. Josipa. Kao mlada djevojka čitala sam svjedočanstva svetaca i slušala isповijesti mnogih svjedoka koji su od njega izmolili milost za sebe i svoje bližnje. Divna, višestruka svjedočanstva imam i sama o snazi zagovora „moga zaštitnika“. Nisam bila ni svjesna njegove pomoći dok sam tugovala zbog velike propuštene prilike za zaposlenjem nakon višegodišnje potrage. Bila sam tužna, ali se nisam se pokolebala u ustrajnoj molitvi i nakon nekog vremena

ukazao se još bolji posao. Tek tada sam shvatila da me k tom putu vodila njegova ruka. Slična iskustva imam i danas sa svojom djecom koja su u potrazi za poslom. Zadivljena sam spoznjom o svetom Josipu zagovorniku blage smrti. Po mojoj molitvi uslišao je mirnu smrt teško i neizlječivo bolesnom članu moje obitelji usprkos očekivanoj agoniji teških muka i bolova. Molit će mu se cijeli svoj život i zahvaljivati Isusu što mi je dao svoga zemaljskog oca za zagovornika. Opet se pokazala istinitom tvrdnja da Bog Josipu ne može ništa odbiti jer mu je povjerio svoga sina.

Povodom 150. godine proglašenja sv. Josipa zaštitnikom Crkve, papa Franjo je apostolskim pismom „*Patris corde*“ – „Očevim srcem“ proglašio Godinu sv. Josipa koja je trajala od 8. prosinca 2020. do 8. prosinca 2021. Tim povodom nas je pozvao na porast ljubavi prema Isusovom poočimu te da molimo njegov zagovornika.

vor i da „naslijedujemo njegove vrline i njegovu vjernost“. Opisao ga je dirljivim riječima: Ljubljeni otac, otac pun nježnosti, poslušni otac koji prihvaca, otac kojeg kralji kreativna hrabrost, marljiv, uvihek u sjeni... Pokušao nam je pojasniti svaku izgovoreniju riječ i potkrijepiti je primjerima iz Evandelja. Potaknuo nas je da budemo nježni jer nas samo ona u susretu s Božjim milosrđem, ponajprije u sakramentu pomirenja, može spasiti od Zloga. Istaknuo je i važnost bezuvjetnog prihvaćanja i ljubavi u obiteljskom životu jer snagom Duha Svetoga možemo podnijeti najteže, neočekivane i razočaravajuće događaje u svom životu. Kao da nam preko sv. Josipa Bog poručuje: „Ne bojte se!“ jer vjera daje snagu u svakoj životnoj situaciji i uči nas da Bogu ništa nije nemoguće. Pokazao nam je da je Isusov otac usprkos tim osobinama izuzetno hrabar i kreativan u svom djelovanju kao i u svladavanju životnih nedaća. Posebno je istaknuo značenje rada koji izgrađuje dostojanstvo i vrijednost čovjeka zato što sudjeluje u svom osobnom ostvarenju kao i onom svoje obitelji.

Nakon ovih riječi jasno nam je da se u pozadini papinog pisma krila pandemija Covid-19. Potaknuo je sve ljudе da otkriju vrijednosti rada i da se svi zauzmu za smanjenje nezaposlenosti te da uzviku: „Nijedna osoba, nijedna obitelj bez posla!“. Pandemija nam je pomogla da shvatimo važnost običnih ljudi koji se daleko od očiju javnosti svakodnevno iskazuju u kreposti strpljivosti i ulijevaju osobama oko sebe nadu i poticu na suodgovornost. Po tome su veoma nalik sv. Josipu „čovjeku koji prolazi neopaženo, čovjeku svakodnevne strpljivosti i povučenom u skrovitost.“, a koji je ipak imao

ulogu protagonista u povijesti spasenja.

Tijekom Godine sv. Josipa bilo je moguće zadobiti i potpuni oprost koji oslobađa od svake „vremenite kazne“ (posljedica grijeha koji se očituju u zemaljskim patnjama ili Čistilištu) koje su vjernici zaslужili svojim grijesima.

Sveti otac nam je tijekom jednog razgovora otkrio da svakoga dana više od četrdeset godina moli molitvu Marijinu zaručniku, preuzetu iz francuskog molitvenika s kraja 18.st. kongregacije redovnica Isusa i Marije. Preporučio nam je da je naučimo i da je „opetovano molimo“. Pridružimo se njegovoj molitvi:

„Slavni praocu sveti Josipe čija
Moć može nemoguće učiniti
Mogućim, pohiti mi u pomoć u
Ovim trenutcima tjeskobe i
Teškoće. Pod svoju zaštitu stavi vrlo teške i ozbiljne životne prilike koje
Ti povjeravam kako bi se sretno
Razriješili. Moj ljubljeni Oče, sve
Svoje pouzdanje stavljam u tebe!
Da nitko ne bi rekao da sam te
Zazvao uzalud i budući da ti možeš
Sve kod Isusa i Marije, pokaži mi da
Je twoja dobrota velika kao i twoja
Moć. Budući da ti možeš sve kod Isusa i
Marije, pokaži mi da je twoja
Dobrota velika kao i twoja moć.“

Mirjana Gambiroža

JOSIP

Ima jedan svetac
Meni jako drag
Josip mu je ime
Zaštitnik naš

O tebi
Ne zna se baš mnogo
S Marijom Majkom
Snivao si davno neki drugi san.

S Neba, čuo se glas:
“Povjeravam tebi
Sina svoga, svima na spas”.

Poslušan do bola
Štovao si božiji naum
Slijedio ga smjerno
Učvrstio božji plan.
Štitio si obitelj
Sina božjeg dar
Bunio se nisi
Nije te bilo strah

Andeli ti govoraše
Ljubav te vodila
Nisi znao
Otišao si u mirni san.

Nisi znao
Nisi vidjeo
Nisi doživio
Križni put Sina svog.

Blagi Josip
Blago darovano nama
Primjer oca
Primjer obitelji
Čuvaj sada nas
Štiti nas
Zagovaraj za nas.

Lidija T

KRALJICA APOSTOLA

Vrijeme koje je iza nas (skoro dvije godine), bilo je vrijeme velikih iskušenja za svih, pa tako i za legionare. Bilo je to vrijeme zbumjenosti, ispunjeno nejasnoćama, brojenjem zaraženih i umrlih.

To vrijeme zvali smo novo normalno, a u njemu zapravo ništa nije bilo normalno. Morali smo totalno promijeniti životne navike. Nama vjernicima najteže je palo zatvaranje crkvi i odvojenost od Euharistije. Korizma u izolaciji?!

Legionarima nije bilo moguće obavljati apostolat. Nismo mogli do naših župljana koji su nas trebali, a koje smo godinama posjećivali. Nazivali smo ih

telefonom i u svakom razgovoru osjetili radost da nisu zaboravljeni. S našom tetom Marijom koju je nažalost pokošio koronavirus čula sam se 3 dana prije nego se preselila Gospodinu. Njezin blagoslov još mi odzvanja u ušima.

Povremeno nismo mogli održavati ni naš tjedni sastanak. Nas nekolicina legionara nalazili smo se vani uz more i zajedno molili.

Naš ACIES (godišnja svečanost posvete Mariji) u vrijeme izolacije održali smo svatko sam u svojoj kući, kako bi i u tim uvjetima našoj nebeskoj majci iskazali ljubav i odanost, te primili njezin blagoslov za još jednu godinu.

Svakodnevno u 20h, iako fizički udaljeni, legionari u Lijepoj našoj molili su krunicu i legijske molitve. Kada bi „mjerne“ popustile održavali bi sastanke, druženja, molili zajedno.

Naš dragi don Andrej dolazio bi na naše sastanke, molio s nama i hrabrio nas.

Pandemiji unatoč, išli smo u širenje Marijine legije u župu Pohođenja BDM, na poziv don Danka.

Naš duhovnik O. Petar Galić organizirao nam je nekoliko duhovnih obnova u Trogiru, gdje smo molili, pjevali, družili se.

Unatoč izolaciji, pandemiji, odlasku velikog broja naših župljana i sugrađana, ovo teško vrijeme iznjedrilo je i nešto dobro.

Mnogi su sada (kada su nam bili uskraćeni) otkrili pravu vrijednost i važnost Sv. Ispovijedi i Euharistije. Dogodila su se mnoga obraćenja, mnogi su

bolje upoznali ili tek otkrili snagu molitve, vratila se zajednička molitva u puno obitelji...

Mi legionari lani smo proslavili stogodišnjicu osnutka Marijine legije.

Radosno smo sudjelovali u slavljenju Mlade mise našega fr. Karla Alana Keve, op. koji je i sam bio legionar, a sada je i duhovnik ML.

Ove godine zajedno i svečano smo proslavili naš ACIES u Trogiru. Obnovili smo posvetu Majci Božjoj i potvrđili joj svoju ljubav i vjernost, kako bi u nama ojačala legionarski duh, važan na našem putu s Marijom k Isusu.

Iako smo različiti i dolazimo iz drukčijih sredina i obitelji, svi gajimo jednu i veliku ljubav prema Mariji, želimo i trudimo se uz njenu ljubav i pomoći služiti Gospodinu u potrebitima.

Kao što svakodnevno svjedočimo uz sve probleme, nepovjerenje, neprihvaćanje, sumnje, izolacije i pandemije, LJU-

BAV I POUZDANJE U GOSPODINA SVE NADILAZI I POKREĆE. I da... svako vrijeme može biti milosno.

Zato, dragi naši župljani budimo tu jedni za druge, pridružite nam se, dodite srijedom na zajedničku molitvu, upoznajte nas...otvorite svoja srca i vrata svojih domova za ljubav, za Mariju koja nas vodi Isusu.

VAŽNI DOGAĐAJI ZA MARIJINE LEGIONARE

LEGIONARSKO OBEĆANJE

U jeku pandemije i dosta turbulentnih zbivanja naš prezidij Kraljica Apostola proslavio je jedan lijepi događaj. Unatoč nemogućnosti odlaska u apostolate, neodržavanju naših sastanaka i teškoj bolesti, naša sestra Marija Preid odvažila se Mariji, našoj Gospoj, reći: „Evo me!“ Postala je djelatni član Marijine legije. 6.10.2021. na našem sastanku s. Marija dala je Legionarsko obećanje.

ISPRAĆAJ DON ANDREJA

Naš don Andrej imenovan je na drugu dužnost, te je iz naše župe otišao u kolovozu 2021. Don Andrej je na naše sastanke dolazio često. Zajedno bi molili Krunicu, dobili njegov blagoslov i poneku kritiku. Voljeli smo naša zajednička druženja. Neposredno prije odlaska blagoslovio je naš novi oltarski kip BDM. Na odlasku priredili smo malu svečanost i uručili mu poklone.

ZAHVALNO HODOČAŠĆE MARIJINIH LEGIONARA U PRASVETIŠTU GOSPE OD OTOKA U SOLINU

15. Zahvalno hodočašće ML okupilo je 2.10.2021. gotovo 800 djelatnih i molitvenih članova ML iz cijele Hrvatske, u jubilarnoj stotoj godini osnutka ML. Legionari su se okupili na molitvu krunice, Sv. Misu, pobožnost križnog puta i klanjanje. Sv. Misu predvodio je vlč. Marijan Piskač, uz koncelebraciju 18 svećenika i duhovnika ML. Među svećenicima bio je fra. Karlo Alan Kevo, op

koji je i sam bio član ML i koji je prisutnim podijelio mladomisnički blagoslov. Hodočašće za ovu godinu održat će se u svetištu Gospe Ilačke.

PROSLAVA STOGODIŠNICE OSNUTKA MARIJINE LEGIJE

U godini koja je iza nas, koja je bila bremenita problemima i teškom svakodnevnicom, legionari su proslavili rijedak jubilej. 7.9.2021. navršila se stogodišnjica osnutka ML. Legionari diljem svijeta i Hrvatske raznim svečanostima, Euharistijskim slavlјima i molitvama slavili su i još slave tako veliki jubilej. Prije 100 godina legionari su krenuli najboljim putem: življjenja posvete Isusu po Mariji.

IN MEMORIAM: SLAVKA KOLAR (1932.-2021.)

14. 4. 2021. preminula je naša draga teta Slavka. Naša hrabra Vukovarka preselila se Gospodinu. Raširenih ruku i široka osmijeha dočekivala je nas legioneerare. 8 godina dolazili smo kod nje u apostolat, na molitvu krunice, vrelo mu-

drosti. Pamtit ćemo je po veseloj naravi, skromnosti, hrabrosti i velikoj ljubavi prema čovjeku i prema Isusu i Mariji. Zahvalni za vrijeme i ljubav koje nam je darivala, molitve kojima nas je učila i radost kojom nas je obasipala.

MARIJA VESNA KALINIĆ (1944.-2021.)

5. 11. 2021. preselila se Ocu Nebeskom naša teta Marija Vesna, naš dugo-godišnji molitveni član. Iako teško bolesna i prikovana za krevet, nikad se nije žalila. Fascinirala nas je njena strpljivost u trpljenju i predanju Volji Božjoj. Svoj križ nosila je zagledana u nebo. U nebrojenim molitvama i krunicama koje smo u osmogodišnjim apostolatima zajedno izmolili, uvijek je zahvaljivala Gospodinu, slavila ga i veličala, kao i Mariju, Gospu Sinjsku.

Marica Erceg

KUMSTVA NA KRŠTENJU I POTVRDI

Od prvih vremena kršćanstva uz sakramente incijacije (krštenje, pričest i potvrda) Crkva naglašava važnost prisutnosti kumova. Njihova glavna zadaća poduka je u vjeri i briga o kršćanskom životu povjerenog mu kumčeta. Budući da se u prvim vremenima sakrament svete potvrde podjeljivao odmah sa sakramentom krštenja jasno je kako prva Crkva ne govori o kumovima na krizmi, već isključivo o kumovima pri sakramentu krštenja.

Kroz povijest mijenjali su se običaji i odredbe koje su imali kumovi. Danas,

u vremenu u kojem mi živimo, temelj za kriterije izbora kuma biti sakramenata pronalazimo u Zakoniku kanonskog prava iz 1917.

Nekoliko glavnih kanona donosim u nastavku:

Kan. 872 - Neka se kršteniku, ako je moguće, dade kum, čija je zadaća pomagati odraslomu kršteniku u pristupu u kršćanstvo, a krštenika dijete zajedno s roditeljima predstaviti za krštenje i isto tako nastojati da krštenik provodi kršćanski život u skladu sa sakramentom krsta i da vjerno vrši s njim povezane obveze.

Kan. 873 - Neka se uzme samo jedan kum ili jedna kuma ili i kum i kuma.

Kan. 874 - § 1. Da bi se kumu dopustilo preuzeti služba kuma, potrebno je:

1. da ga odredi sam krštenik ili njegovi roditelji ili onaj tko ih zamjenjuje ili, ako tih nema, župnik ili krstitelj i da je prikladan te da ima nakanu vršiti tu službu;
2. da je navršio šesnaestu godinu života, osim ako dijecezanski biskup odredi drugu dob ili ako župnik ili krstitelj smatraju da zbog opravdana razloga treba da se dopusti iznimka;
3. da je katolik, potvrđen i već pričešćen i da provodi život u skladu s vjerom i preuzetom službom;
4. da nije udaren nikakvom zakonito izrečenom ili proglašenom kanonskom kaznom;
5. da nije otac ili majka krštenika.

§ 2. Krštenoj osobi koja pripada nekatoličkoj crkvenoj zajednici dopušta se da bude samo svjedok krštenja, i to jedino zajedno s katoličkim kumom.

S obzirom na kan. 874, § 1, br. 3, prof. dr. M. Berljak ističe kako „ne mogu biti kumovi oni koji su sklopili samo građansku ženidbu (...) ili oni koji su se rastali pa ponovno građanski vjenčali ili žive zajedno, pa makar imali i namjeru da će se uskoro vjenčati. Pri tom se ne radi o kazni mjerodavne crkvene vlasti, a još manje o čudorednom sudu o spomenutim osobama koje ne mogu biti kum ili kuma.“

U modernom dobu u kojem živimo puno je novosti koje su itekako dobrodošle i koje mogu biti na izgradnju našeg društva na bolje. No, nažalost postoje i one pojave koje u najmanju ruke ne doprinose razvoju društva. Jedna od tih je i sve veći porast broja rastava između muškaraca i žena te ponovno sklapanje civilne ženidbe. Upravo zato sve češće

se susrećemo s takvima osobama koje žele biti kumovi kod krštenja ili potvrde. Takve osobe prema Zakonu kanonskog prava nisu prikladne za kumstvo (kanon 874, § 1, br. 3) Smisao kumstva upravo je briga o duhovnom životu svoga kumčeta te je iz navedenoga jasno kako osoba koja sama ne živi sakramentalni život, blizinu s Isusom Kristom kroz sakramente Crkve, ne može drugome kumovati pri sakramentima Crkve. Nije zbog toga Crkva rigorozna, već sami smisao kumstva leži u sakramentalnom životu kumčeta te je jasno kako osoba koja ne prakticira sakramente nije prikladna za kumstvo kod istih. Stoga pri odabiru kumova uvjek je važno imati u vidu ove napomene kako bi uistinu pri odabiru kuma za sakramente izabrali osobe koje žive kršćanskim sakramentalnim životom i koje uistinu mogu biti na izgradnju našeg duhovnog života.

don Ivan Zovko

CRKVA BUDUĆNOSTI

Uvijek sam se smatrao običnim vjernikom, nekakvim "malim" katolikom od kojeg Crkva sigurno puno više i bolje zna o puno toga, a na poseban način o pitanjima vjere i crkvenosti. Nikada to svoje katoličanstvo nisam imao potrebu isticati kao neko mjerilo vlastite vrijednosti ni samom sebi, a kamo li ga nametati drugima kao neku normu. Tko želi razvijati vlastito kršćansko vjersko uvjerenje, nužno mora krenuti na taj put – sam. Sam se osvijedočiti, propitkivati, zaključivati, sumnjati, preispitivati, padati i rasti. Sasvim sam zadovoljan tim svojim "malim" katoličanstvom.

U zadnje je vrijeme mnogim "velikim" katolicima prestalo/nestalo njihovo katoličanstvo. A da toga nisu ni svjesni. Naime, takvi - barem po društvenim mrežama, drže prodike rimskom prvosvećeniku - papi kako i kada treba postupiti. Pazite - takvi – nastupaju kao da znaju znaju bolje od rimskog biskupa! Dotle da mu čitaju bukvice i nazivaju ga kojekakvim imenima, predbacuju nepoznavanje situacije, povijesti ovih prostora, komunizam i marksizam, siromašne, migrante i tko zna što sve ne... Slično se u hrvatskom društvu događa msgr. Mati Uziniću, riječkom nadbiskupu koadjutoru.

Sretan sam što sam "mali" katolik. I što se uzdam u Božju Providnost koja sve čini uvijek i samo ono što je za nas/ Crkvu dugoročno najbolje, iako se u prvom trenutku nama tako i ne činilo. Vjerujem da time čuvam svoj katolicizam,

pa makar bio u manjini. Svaka istinska obnova u društvu kreće od manjine, od pojedinaca. Zašto, slijedom toga, papa Franje ne bi bio taj pojedinac?! Ili msgr. Uzinić na našim prostorima?!

Uostalom, i Nazarećanin je na Kalvariji bio u debeloj manjini.

Već je 1969. godine, tada mladi svećenik i teolog, Joseph Ratzinger (kasnije papa Benedikt XVI) upozoravao da Crkva ulazi u sveobuhvatnu krizu i da je sve ono što je već tada počelo izlaziti na vidjelo – tek početak krize. Mnogima su i tada, kao i danas, te riječi zvučale kao zloslutna tlapnja, očito želeteći I dalje živjeti u vlastitim fantazijama o nekom novom kršćanskom društvu (societas christiana), za kakvo misle da je nekad postojalo. Međutim, vrijeme koje je uslijedilo pokazalo je koliko je Ratzinger/Benedikt XVI (bio) u pravu. Bog Crkvu neprestano obnavlja. Da bi to bilo moguće, On ju čisti. To je bolan i dugotrajan proces u kojemu će Crkva, praktički, morati ponovno krenuti iz početka. I to je dobro za Crkvu. Time će se njezina vjera pokazati više autentičnom, i time proročanskim znakom svijetu.

Crkva će prestati biti masovni pokret u kojemu je mnoštvo ljudi, I to samom inercijom zbog rođenja i pripadnosti određenoj kulturi. Ona će od masovne zajednice inertnih postati zajednica malih zajednica zauzetih kršćana, čija se vjera neće zasnivati na obiteljskom ili nacionalnom porijeklu, nego na osobnom iskustvu vjere u Isusa Krista. Zato

će takva Crkva, iako brojem članova daleko malobrojnija nego danas, biti puno bogatija darovima Duha Svetoga, živa zajednica vjerujućih koji žive iskustvo zajedništva s Bogom i međusobno. Bit će to nalik iskustvu prvih kršćana, kako nam to opisuju Djela Apostolska.

Takva će Crkva morati raskinuti s mentalitetom monarhije, aristokratizma i stava da joj je društvo vječno nešto dužno zbog slavne prošlosti i posebnosti. Iz nje će nestati svakog vida trijumfalizma, ne bez asistencije Duha Svetoga. To se

već sada događa. Crkva će biti prisiljena prekinuti koketiranje s društvenom vlašću i s uplivom u političke odluke. Ona će živjeti kršćansku vjeru u pluralističkom društvu novog poganstva. Već se sada rađaju generacije koje će biti svjedoci tih procesa, jer oni se zbivaju brzo i sveobuhvatno. Zapadni je svijet već postao mjesto gdje su velike crkve i katedrale rezervirane isključivo za kulturne događaje i divljenje turista. To je proces koji je već započeo na Zapadu, ali će vremenom zahvatiti i kršćanski Istok. U nekim zemljama zapadne Europe već se preko pola stanovništva, osobito mladih, izjašnjava kako nisu pripadnici ni jedne vjerske skupine, time ni kršćani. U Češkoj je taj broj čak oko 90 posto.

Takva će Crkva dočekati svoga Gospodina, kada On dođe na kraju vremena. Dočekat će ga u poniznosti, upravo onakva kakvom ju je On nazvao, kao – stado malo. Tu neće moći biti riječi o samohvali i samodopadnosti kako smo „obratili na katolicizam sedam milijardi stanovnika zemlje.“ Tu će, u poniznosti, Crkva Isusu reći: „Evo, spremno smo vršili Tvoj nalog da propovijedamo evanđelje sve do kraja svijeta!“ I tome se kao čovjek, kršćanin i svećenik – radujem.

Don Ante Žderić

Dječje aktivnosti - ministranti i dječji zbor "Biseri"

U našoj župi za vrijeme lockdown-a pomalo su utihнули dječji osmijesi i svima draga vika subotom jutro ispred našeg samostana. No, Bogu hvala taj period je iza nas. Ponovno subotom cijelo jutro mogu se čuti andeoski glasovi djevojčica i dječaka našeg dječjeg zpora „Biseri“ te igra i smijeh naših ministralata. Učenici osnovnih i srednjih škola iz naše župne zajednice rado sudjeluju u pojedinoj od dvije sekcije, ministranti i dječji zbor. Oni su zaduženi za animiranje nedjeljnih misa. Ministranti poslužuju kod oltara i tako Bogu čine ugodniju žrtvu, dok djeca svojim pjevanjem obogaćuju nedjelju euharistiju. Također rado

uče čitati čitanja i tako svojim zrelim čitanjima prenose cijeloj zajednici Božju riječ. Subotom u 10.30 h su probe dječjeg zpora, a u 11 h ministarski susreti. Pod budnim okom naših časnih sestara i svećenika naša djeca uče aktivno sudjelovati u svojoj župnoj zajednici. Uz to, svake godine budu i nagrađeni izletom u druge gradove te često za vrijeme godine subotna jutra ne provode u pjevaonici, nego na Žnjanu u igri i pjesmi. Naši ministranti svoje ministranske susrete vole zaključiti na našem igralištu dobrom utakmicom nogometa. PRIMANJE NOVIH ČLANOVA UVIEK JE U TIJEKU I ZATO DRAGA DJECO PRIKLJUČITE

SE I SLUŽITE BOGU KROZ MINISTRANTE ILI PJEVAČE/PJEVAČICE.
(Upisi cijelu godinu subotom u 10.30 h-zbor ili u 11 h ministranti) Smijeha, igre i zabave neće vam nedostajati, a sigurno
ćete i nešto novog i Bogu dragog naučiti.

Don Ivan Zovko

**IZ SPLITA U
ZAGREB NA
NAJVEĆI
KONCERT
DUHOVNE
GLAZBE!**

**PROGLEDAJ
SRCEM**

04.06.2022.

STADION MAKSIMIR

U 20:00 SATI

Izvođači:

Alan Hržica
Amorose
Božja pobeda
Božja Slava bend
Emanuel
fra Ivan Matić
fra Marin Karačić
Rafael Dropulić Rafo
sestre Halužan
sestre Husar
sestre Palić
Toni Cetinski
Vanessa Mioc
zbor Mihovil

Duhovna misao: p. **Boris Josić, SJ**
Voditelj: **Marin Periš**
Orkestrom ravnata: **Goran Kovačić**

Župa Gospe Fatimske - Blatine, Škrape organizira odlazak na koncert duhovne glazbe na Maksimir pod vodstvom svećenika u sklopu kojeg ćemo posjetiti grad Zagreb i Krašić - rodno mjesto bl. Alojzija Stepinca.

Polazak: 04. lipnja u jutarnjim satima

Povratak: 05. lipnja u večernjim satima

Cijena: 400 kn (u nju su uključeni putni troškovi prijevoza kao i smještaj u 2, 3 i 4 krevetnim sobama u Zagrebu, u cijenu nije uključena karta za koncert i ručak)

PRIJAVITI SE PUTEM INBOX-A "ŽUPA GOSPE FATIMSKE SPLIT" ILI SVAKI DAN U CRKVI NA ŠKRAPAMA ILI NA TELEFON 021-536-833 .

PRI PRIJAVI VAŽNO NAGLASITI TREBA LI VAM KARTA ZA KONCERT ILI JE VEĆ IMATE TE UPLATITI AKONTACIJU OD 200KN.

SUSRET S USKRSNIM

Iz evanđelja po Ivanu:

Prvog dana u tjednu rano ujutro, još za mraka, dođe Marija Magdalena na grob i opazi da je kamen s groba dignut. Otrči stoga i dođe k Šimunu Petru i drugom učeniku, kojeg je Isus ljubio, pa im reče: »Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše.« Uputiše se onda Petar i onaj drugi učenik i dođoše na grob. Trčahu obojica zajedno, ali onaj drugi učenik prestignu Petra i stiže prvi na grob. Sagne se i opazi povoje gdje leže, ali ne uđe. Uto dođe i Šimun Petar koji je išao za njim i uđe u grob. Ugleda povoje gdje leže i ubrus koji bijaše na glavi Isusovoj, ali nije bio uz povoje, nego napose svijen na jednome mjestu. Tada uđe i onaj drugi učenik koji prvi stiže na grob i vide i povjerova. Jer oni još ne upoznaše Pisma da Isus treba da ustane od mrtvih. Potom se učenici vratiše kući. A Marija je stajala vani kod groba i plakala. Zaplakana zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo – jedan kod glave, drugi kod nogu. Kažu joj oni: »Ženo, što plaćeš?« Odgovori im: »Uzeše Gospodina mojega i ne znam gdje ga staviše.« Rekavši to, obazre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus. Kaže joj Isus: »Ženo, što plaćeš? Koga tražiš?« Misleći da je to vrtlar, reče mu ona: »Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja će ga uzeti.« Kaže joj Isus: »Marijo!« Ona se okrene te će mu hebrejski: »Rabbuni!« – što znači: »Učitelju!« Kaže joj Isus: »Ne zadržavaj se sa mnom jer još ne užidoh Ocu, nego

idi mojoj braći i javi im: Uzlazim Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu.«

(Iv 20, 1-18)

Kristovo Usksrsnuće novost je kršćanstva kojom je čitava povijest čovječanstva promijenjena. Zanimljivo je proučiti kako se Isusovi bližnji susreću s Kristovim uskrnućem. Prema izvještaju iz evanđelja po Ivanu zadržati ćemo se na tri lika koja evangelist donosi.

Prvi lik je Marija Magdalena – žena grešnica kojoj je Isus pružio novi život. Sjetimo se mase koja je htjela kamenovati i Isusovih riječi: „*Tko od vas bez grijeha neka prvi baci kamen*“ (Iv 8, 8) Marija Magdalena poslušala je Isusov poziv: „*Idi i odsada više nemoj grijesiti.*“ (Iv 8,11) Ona prepoznaje svog Isusa tek kad joj se obraća s imenom. Ima osobno iskustvo s Isusom i to osobno iskustvo blizine Boga daje joj snagu da povjeruje u Kristovo Usksrsnuće.

Drugi lik je učenik Ivan – učenik koji radosno trči i prvi stiže na grob. U trenutku kada je video prazan grob povjerovalo je u Kristovo usksrsnuće. Znao je da Bog – koji je sama ljubav – ne može biti mrtav, da je uistinu pobjedio smrt i da je živ! Ivan je radosni svjedok kojeg je vijest o Kristovoj smrti radosno ispunila i dala mir i sigurnost.

Treći lik je Šimun Petar koji iako trči na grob, ne trči brzo poput Ivana. Vjerojatno mu još u ustima odzvanjaju Kristo-

ve riječi „*Zaista, kažem ti, još ove noći, prije negoli se pijetao oglasi, triput ćeš me zatajiti!*“ (Mt 26, 34) te je svjestan da ga je povrijedio i zato ne može radosno trčati poput Ivana koji je s Isusom ostao do kraja. Ima slabu vjeru u Kristovo

usksrsnuće, ali ipak trči na grob te je nada u Kristovu pobjedu skrivena u njemu. Zatajio ga je, ali unatoč tomu svjestan je činjenice da ga Bog ljubi bez obzira na slabosti.

Don Ivan Zovko

RAZMISLI

KOJEM LIKU SI TI NAJSLIČNIJI? JESI LI POPUT PETRA, MARIJE MAGDALENE ILI IVANA?

Ja sam poput Marije Magdalene koja je svjesna grijeha, ali još svjesnija Kristovog oproštenja. I ja poput nje u svojem životu pokušavam što manje griešiti. Poput Marije i ja sam pozvan mijenjati svoj život na bolje te učiti od Isusa. Prije svega to mogu činiti kroz češće odlaske na sv. misu i zbližavanje s Njime. Kristovo usksrsnuće velika je pobjeda i za mene te iz zahvalnosti i ja trebam već danas biti bolji te ostati Kristov.

Roko Jurjević, 8. razred

OŠ Blatine-Škape

Ja sam više poput Petra koji je zatajio Isusa i teško povjerovao u Njegovo usksrsnuće. Poput Petra i ja ponekad sumnjam u Krista te ga se zasramim u društvu. No unatoč Petrovoj nevjeri, Bog ga i dalje ljubi i opršta mu. Jednako tako Bog opršta meni i svima nama. Isusova ljubav daje mi snagu i nadu za spasenje.

Jelena Botić, 8. razred

OŠ Blatine-Škape

Ja sam više poput Ivana zato jer imam povjerenja u Njega. Znam da je On uvijek uz mene i ne sumnjam u Njegovo usksrsnuće i prazan grob. Ne sramim se imati Njega za svoga prijatelja. Uistinu vjerujem da mi Isus pomaže u mojoj svakodnevncici.

Duje Režić, 8. razred,

OŠ Blatine-Škape

Ja sam više poput Ivana zato što sam puna nade, pozitive i povjerenja u Boga. Vjerujem da je Radosna vijest prevažna jer može maknuti zlo u ovom svijetu te širiti svjetlo u tame ovoga svijeta. Ivan je ostao pun povjerenja u Boga do kraja te ga je radosna vijest ispunila pozitivom kao i mene.

Isabell Garbin, 8. razred

OŠ Blatine-Škape

A ti, kojem si ti Kristovom učeniku naјsličniji?

Karlo Šarić 4. r., o.š. Blatine-Škape

VELIKI ČETVRTAK - MISA VEĆERE GOSPODNE

(Izl 12, 1-8.11-14; Ps 116, 12-13.15-18; 1 Kor 11, 23-26; Iv 13, 1-15)

Slavimo Misu večere Gospodnje. Ušli smo u sveto ili veliko trodnevlije muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova. Pred očima duše danas se očituje otajstvo Božje ljubavi koje je zasjalo u Kristovom predanju za nas. U večerašnjem slavlju prožimaju nas osjećaji uzvišene ljubavi i radosti zbog zajedništva i ljubavi koje Krist iskazuje, s osjećajem dramatike zbog časa koji se približio, časa u koji će Gospodin i Učitelj biti predan i odveden u smrt.

Gospodin u starozavjetnom čitanju nalaže Mojsiju i Aronu da im mjesec u kojem slave prvu Pashu bude početak mjesecima i godini. Pasha je bila početak novog vremena. Za Izraelce život i svijet nakon pashalne noći više nikad neće biti isti. U jutro nakon ove noći oni će biti slobodan narod, Izabrani narod, Božji narod. Čovjek i narod koji ima slobodu ima i budućnost. On s nadom gleda na svoje sutra. Više od slobode Izraelu je u pashalnoj noći značilo iskustvo očitovanja Božje snage. Ovo će se iskustvo iskristalizirati u vremenu koje će uslijediti, čudesima na Crvenom moru, na Sinaju i tijekom putovanja kroz pustinju. Kroz njega će se Izrael osvjedočiti u Božju vjernost. Kao što Izrael nakon ovog iskustva više nikad neće biti isti, tako i čovjek koji prepozna i iskusi Božju vjernost u životu više nikada ne može biti, ostati isti. Iskustvo Božje ljubavi nepovratno mijenja. Ono je za čovjeka novi

početak. Početak novog vremena, novog mjeseca, godine, početak nove stvarnosti.

U starozavjetnom izješću slušamo uredbu o žrtvovanju pashalnog jaganjca, čijom će krvlju biti obilježeni dovratnici. U svjetlu otajstva Isusa Krista pashalne žrtvane jaganjce i njihovu krv prepoznamo kao prasliku Gospodina i njegove krvi. On je pravi pashalni Jaganjac koji će biti ubijen u predvečerje ovog blagdana, u trenutku kad su se u jeruzalemском Hramu klali pashalni jaganjci. Krv na dovratnicima izraelskih kuća u Egiptu slika je Kristove krvi. Izraelci su u Egiptu bili pošteđeni pomora prvorodenih ne zbog krvi jaganjaca, nego zato jer je ta krv označavala krv pravog Jaganjca Božjeg, koji će stoljećima kasnije na drvetu križa primijeti samog sebe kao savršenu i čistu žrtvu. Očevoj Prvorodenac, Isus Krist, žrtvovat će samog sebe kako bi spasio svakog od nas. Po njegovoј prolivenoj krvi bit će spašen svaki čovjek. Pashalna večera od beskvasnog kruha koju su blagovali bit će slika euharistije koju će blagovati novi Božji Narod, Crkvi.

Evandeoski ulomak ne govori o ute-meljenju euharistije. Govori o služenju kao znaku bezuvjetne ljubavi. Zapisao ga je evangelist Ivan ili netko od njegovih učenika, prema Ivanovom svjedočenju. Piscu je jasno da je vremenom izješće o ustanovljenju euharistije zaživjelo u svijesti i srcima onih koji vjeruju, u Crkvi.

Zato želi naglasiti služiteljsku dimenziјu euharistije, kao temeljnu oznaku onih koji je slave. Služiti znači ljubiti. Ljubav se iskazuje služenjem. Tko ljubi, taj je tek istinski vjernik, taj je živi ud Crkve. Tko ljubi i vjeruje smije imati udjela u Kristovoj euharistijskoj gozbi. Zato Crkva na ovu svetu večer vjernicima pred oči stavlja ovo evanđeosko izvješće koje govori o služenju.

Evangelje nas uvodi u ambijent prijateljske intimnosti Isusa i njegovih učenika. „Bijaše pred blagdan Pashe.“ Isus je sa svojim učenicima očito blagovao pashalnu večeru u večer prije nego su to uobičavali činiti Židovi. To je razumljivo kad znamo da je Isus znao da će dan uoči Pashe on sam biti žrtveni jaganjac. Došao je njegov čas. Posljednje trenutke želi provesti s onima koje je najviše volio, sa svojim učenicima. I večeras, dan uoči svoje muke Isus želi isto, provesti posljednje trenutke s onima koje najviše voli - s nama, svojim učenicima. Sveti pismo ističe kako je Isus do kraja ljubio svoje.

Ljubiti do kraja. To je oznaka Božje ljubavi. Dok su naše ljudske ljubavi, ma koliko nam god ponekad izgledale velikima, ograničene i uvelike uvjetovane, Božja je ljubav neograničena, beskrajna, vječna. On sam je Ljubav. Zato je njegova ljubav takva. Želi je pružati do kraja. Do kraja vremena. Pruzati je do kraja vremena kako bi u punini zasjala u vječnosti. Njegova ljubav nije ničim uvjetovana. Ni Petrovim kolebanjem, niti Judinom izdajom. Nije uvjetovana ni našim grijesima, slabostima i ograničenostima. Ona je vječna jer izvire iz srca Vječnoga. Ona je vjerna jer je vjeren onaj koji je pruža. Ne ovisi o našim zaslugama. Nismo zaslужili da nas Bog ljubi. On nas ljubi jer je slobodan u svojoj ljubavi. Ljubi nas jer to želi. Ljubi nas do kraja. Potpuno. Neograničeno. Bezuvjetno. Pod cijenu izdaje, križa i smrti. Ništa ga ne može spriječiti u tome da nas ljubi. Pred ovim otajstvom Božje ljubavi možemo samo ostati zaneseni, udivljeni, osupnuti, potaknuti, ganuti, zahvalni, otvoreni, ponizni, potreseni, iskreni...

Naš odgovor neka bude uzvraćanje ljubavi. Ljubav traži da bude ljubljena. Bog u Isusu Kristu traži da ga ljubimo.

Za večerom Isus ustaje i čini nešto što je u očima njegovih učenika bio preseđan. Odlaže haljinu, uzima ubrus i opasuje se. Ulijeva vode u praonik i počinje učenicima prati noge. Čini nešto neočekivano. To je čin koji je bio pridržan robovima najnižeg statusa. Sada onaj, kojega su apostoli nazivali Gospodinom i Učiteljem, učenicima pere noge. Učitelj služi učenike, Gospodar sluge, Bog čovjeka. Svi ostaju zatečeni. Nitko nije mogao skriti iznenadenje. Svi šute. Pristaju na Učiteljev čin. Zanimljivo da Isus to čini i onomu koji ga je predao, Judi. Njegova izdaja ne prijeći Učitelja da mu služenjem iskaže ljubav. Juda šuti. Isusov čin mu ne otvara oči za služenje u ljubavi. On je Isusa već prodao. U njegovim očima sve ima cijenu. I sam Isus. Neprocjenjivi. Sve se može kupiti i prodati. Na svemu zaraditi. Kao da Judina logika kraljuje i u ovo naše vrijeme.

Petar ustaje i protivi se Isusovom činu. Ne podnosi sliku Isusa koji služi. On u njegovim očima mora biti kralj koji vlada. Za takav je ideal spremam poći i u smrt. Izjavit će mu privrženost pod cijenu vlastitog života. To je slika njegovog Isusa. Od ovog trenutka Petraće se se slika Isusa početi mijenjati, od Isusovog „Ako ti ne operem..., nećeš imati dijela sa mnom!“ – preko njegovog zatajenja: „Ne poznajem toga čovjeka!“ – do susreta s Uskrsnulim i iskustva Pedesetnice.

„Razumijete li što sam vam učinio?“ – bilo je Gospodinovo pitanje upućeno apostolima nakon pranja nogu. Čin pranja nogu slika je sveukupnog Isusovog otajstva. Ono je obilježeno služenjem. Služenje je konkretno očitovanje ljubavi. Isusov je cjelokupni zemaljski život

bio služenje. Služenjem je očitovao svoj identitet Boga, koji je ljubav. Ljubav je ponizna, nemametljiva. Takav je Isus. Takav je Bog. U slici pranja nogu svojim učenicima u času u kojem nastupa njegova muka želi još jedan put zorno u srce i svijest utisnuti činjenicu onoga što/ko je on. On je ljubav. U trenutku pred smrt umirući često svojim najmilijima želi uputiti posljednju riječ, riječ tako važnu, životnu, poruku po kojoj će ga se pamtit. Ta Isusova poruka je služenje. Ona je njegova oporuka, testament. On pita učenike jesu li ga razumjeli. To je pitanje postavljeno svakom vjerniku, postavljeno Crkvi svakog vremena. To je pitanje koje Učitelj i Gospodin postavlja i večeras: „Razumijete li što sam vam učinio?“

Naše je življenje odgovaranje na Isusovo pitanje. Odgovor na njegovo pitanje pranje je nogu jedni drugima. Ovo „oprati noge“ drugima znači služiti. Konkretizirati ljubav. Naša je svakodnevica okvir za davanje odgovora. Postati sluga. Poniziti se do kraja. Služiti drugima prepoznajući u njima Učitelja i Gospodina. Služiti svima. Bezuvjetno. Služiti i onima za koje znamo da su nas već izdali, procijenili, prodali, vrednovali kroz mjerilo interesa, koristi, probitka, društvenog, ekonomskog ili nekog drugog uspjeha. Služiti bezuvjetno, ljubiti bezuvjetno. Ljubiti ne tražeći računice. Služiti ne tražeći priznanja. Služiti poput onoga koji nam je svima večeras oprao noge. Služiti poput onoga koji nam pere i noge i dušu svaki dan, onoga koji bezuvjetno služi, koji nas bezuvjetno voli. Biti poput Učitelja i Gospodina. Suobličiti se njemu, raspetom Slugi. Ljubiti jer nas je on prvi ljubio, jer nam je oprao noge. Što činiti? Sve. Sve što je i on činio. Jedino ćemo tako pokazati da smo razumjeli što Gospodin učini.

Franka Poša 2. r.,
o.š. Blatine-Škrapce

Moj prijatelj Isus i ja

Moj savez s Bogom započeo je krštenjem. Na to nikad nisam mogao utjecati, ali nikad nisam požalio zbog toga. Taj savez daje mi neku mirnoću u teškim trenutcima: kada moram trpjeti neku nepravdu, kada sam ljut ili tužan, Bog je tu da me utješi i daje mi sigurnost. On je jedini koji me uvijek razumije, ispunjava i bez Njega ne bih bio potpun, zato je savez s njim neprocjenjiv. Nekad je teško sjetiti ga se, pomoliti se i doći na misu, ali uvijek nakon toga se osjećam bolje.

Duje Režić 8.r. o.š. Blatine Škrape

Isusova škola nije mjesto, nije kuća, zgrada ili stan.

Isusova škola je nešto posebno, zato je u našim srcima.

U Isusovoј Školi Učim kako se ponašati prema Bogu, obitelji, prijateljima, kako poštovati druge. Učim dijeliti, pomagati i oprاشtati.

Mnogi misle da je Isusova škola mjesto, ali nije.

Ona je posebna, nema joj ni kraja ni početka. Baš je kao nebo. Beskrajna je.

Kada prestanem vjerovati u Isusa, ta se škola urušava. Sve što smo naučili kao

Kristijan Matić 4. r. , o.š. Blatine- Škape

da nestane. Zato nikad ne smijemo prestati vjerovati u Isusa. On nas uči. Pomaže nam u svemu. Moramo mu vjerovati i poštovati ga.

U Njegovoј školi se osjećam sigurno i zadovoljno.

Isus je najbolji učitelj na svijetu.

*Karmen Tešija 4.r,
o.š. Blatine- Škrape*

Isusova škola nije u zgradbi ili nekoj prostoriji, već u našim srcima i u svestoj Misi.

Isus nas ne uči pisati, crtati, tablicu množenja. Uči nas voljeti, pomagati, ljubiti. On ne ocjenjuje naše rade, on naša djela ljubi.

Isusova škola ne traje godinu dana ili nekoliko godina. Ona traje cijeli život, a nagrada na kraju je Raj.

*Marijeta Muslim 4.r,
o.š. Blatine- Škrape*

Dragi Isuse, svojim uskrsnućem si nas spasio i otkupio od zla. Ti si naš vazmeni Jaganjac. U Tebe se svi možemo pouzdati jer jednako voliš sve ljudе. Hvala ti što možemo živjeti s Tobom. Sve si nam olakšao.

Mi se samo trebamo truditi umanjiti tvoju bol i tvoje rane. Otvorio si nam Nebo svojom smrću. Ti si naš primjer za sve vijke. Ti ćeš nam pomoći u svemu. Tko jede Njegovo tijelo i piye Njegovu krv živjet će s Njim.

Isuse, molim te, pomozi svima kojima je pomoći potrebna.

Marin Bužančić 3.r, o.š. Split 3

Kada želim imati iskreni susret s Bogom, potrebno mi je odvojiti malo vremena i ući u tišinu svog srca i zamoliti Duha Svetog da me vodi. Ondje ga

čujem. Zahvalim Mu za ono što jesam i za sve što mi je dao. Njegova očekivanja ostvarujem svojim životom time da je dio moje svakodnevice.

Kada nikada ne bismo ni za što molili bili bi izolirani i u stanju samodostatnosti. Tražiti i davati je najvažniji dio našeg života. Kada tražimo priznajemo da nam je nešto potrebno, a kada dajemo postajemo svjesni beskrajnog bogatstva kojeg je Bog unio u naša srca. Moleći postajemo ponizni, priznajemo Boga svojim ocem i upoznajemo Njegovu neizmjernu ljubav. Ako nam se neka molitva/želja ne ispuniti samo znači da Bog ima bolje planove za nas, nama skrivene i nepoznate. Za strpljivo podnošenje boli ON udjeljuje obilje milosti.

Nika Nazor 8.r, o.š. Split 3

Prva pričest

Je najbolji dan.

Čekam ga

Kao nijedan.

Taj dan Isusa primam.
Radostan sam, jer sam sretnik
Što sam baš ja prvopričesnik.

Djeca su sretna, svi se vesele,
jer Isus nama pruža sebe.
Primam hostiju, Isus to je,
Isus, blago moje.

*Fabjan Lizatović, 3.r.
o.š. Blatine- Škrape*

„Postoji samo jedan način da budemo sretni: živjeti za drugoga“ važna je Tolstojeva misao o sreći. Svi bi ljudi htjeli biti sretni.

U današnjem svijetu ljudi „nude sreću“: govore drugima o sreći zbog različitih proizvoda, lutrije, kladionice... I to ih ne čini istinski sretnjima. Isus je rekao da je sreća blago koje treba otkriti i osvojiti: „Kraljevstvo nebesko je kao blago na njivi: čovjek ga pronađe, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu.“ (Mt 13,44). Čovjeku je sreća: pronaći odgovor na pitanje zašto živi, otkriti svrhu, smisao i usmjeriti svoj život prema tomu i raditi za to, doživjeti Božju ljubav i živjeti za drugoga. Ona je produkt napora i rada koji dobijemo kada želimo usrećiti drugoga

Neki ljudi su već pronašli sreću, a neki još nisu.

Katarina Pušić 8.r.o.š. Blatine Škrape

Prva pričest je kada primamo dragoga Boga. Jedva čekam da primim Isusa, a to je uskoro. Kada primim Isusa, mislim da će se jako promijeniti i da će manje grijesiti. Za mene je to jako poseban dan. Vjerujem da će biti bolja osoba, nadam se da će manje grijesiti, bolje učiti i imati dobre ocjene.

Mislim da oni koji ne vjeruju u Boga, ne znaju što je istinska ljubav.

*Marijeta Unić 3.r.,
o.š. Blatine Škape*

Kada bi netko izvana bacio samo jedan pogled na moj život, vrlo vjerojatno bi odmah zaključio je savez između Boga i mene iznimno snažan. Od malena sam svake nedjelje na misi, gdje pjevam, sviram i čitam. Moja obitelj jako je bliska s našim svećenikom i religija je oduvijek bila prakticirana u našem obiteljskom domu. Ipak, kao i svaki odnos, ni taj se odnos ne može okarakterizirati kao stabilan, bez uspona i padova i jednostavan. Kao i u svakom odnosu, i u savezu između Boga i mene dolazilo je do nesuglasica, udaljavali smo se i ponovno zbližavali, što nije neobično s obzirom na to da odrastam, mijenjam se i rastem. Neke stvari u životu navele su me razmišljanje, da bi me potom činjenica da uopće razmišljam o nečemu što bi se trebalo podrazumijevati navela na to da preispitujem svoju vjeru i odnos s Bogom. Ipak, smatram da je riječ kojom se savez između Boga i mene najbolje može opisati upravo trajnost. Jer što god prolazila, kakve god osjećaje imala, taj će savez za mene uvijek predstavljati jedan siguran kutak u koji se mogu vratiti bez obzira na sve. Preispitivala sam mnoge stvari, ali ni na trenutak nisam prestala osjećati neograničenu ljubav kojom je moja vjera ispunjena, i upravo je to ono što mi dozvoljava da nekad skrenem s puta, jer znam da mu se uvijek mogu vratiti.

Nikolina Milošević

Sada se pripremam za Prvu pričest. Idem redovno na svetu Misu. Svaki puta kad primim hostiju, primim samog Isusa u svoje srce. Tako osjetim Božju blizinu, osjetim Njegovu ljubav te je tako Isus uvijek prisutan u mom srcu i životu.

Marko Seleši 3.r., o.š. Blatine- Škape

MARIJIN ZAGOVOR

Dine Ćirić 3. r., o.š. Blatine-Škrape

Petra Uljević 3. r., o. š. Blatine-Škrape

Kraljice Mira,

U tvojem srcu stoji i Ukrajina.
Nebom vladaj ti i
Pomozi Ukrajini.
Marijo majko, čuvaj ih sve
Mi za njih molimo se.

Nikolina Macura 4.c, o.š. Split 3

Klara Filipović 3. r., o.š. Blatine- Škape

Anja Fabijanović 3. r., o.š. Blatine-Škape

Petra Kuić 8. r., o.š. Split 3

HODOČAŠĆE U TROGIR

Župa Gospe Fatimske i samostan se-stara dominikanki svete Katarine sijenske sa splitskih Škrapa, organizirali su župno hodočašće u nacionalno svetište blaženog Augustina Kažotića u Trogiru koje se održalo u subotu 26. ožujka. 2022. godine. Hodočašća su poseban vid pobožnosti, u kojem se pojedinac ili kršćanska zajednica odlučuje na putovanje prema nekom svetištu, koje je udaljeno od mjesta stanovanja. Organizirano je kao priprava za proslavu 700. obljetnice smrti blaženog Augustina Kažotića (1323.-2023.) Na hodočašće su sa splitskih Škrapa krenula dva autobusa s oko stotinjak vjernika, dok je dio vjernika čekao u Trogiru.

Po dolasku u Trogir hodočasnici su posjetili trogirsku katedralu svetog Lovre. Nakon razgledavanja katedrale uz stručno vođenje turističkog vodiča, ho-

dočasnici su se uputili do samostana se-stara benediktinki.

Samostan svetog Nikole najstariji je benediktinski samostan s kontinuiranim djelovanjem u Hrvatskoj, osnovan je 1064. Sestre benediktinke su radosno dočekale hodočasnike i otvorile im svoju samostansku umjetničku zbirku "Kairos" s vrijednim povijesnim, vjerskim i liturgijskim eksponatima.

Sljedeća hodočasnička postaja je bila samostan i svetište blaženog Augustina Kažotića, gdje nas je dočekao prior fr. Petar Galić. Fr. Ante Kazoti prior dominikanskog samostana svetog Petra Verronskog u Starigradu na otoku Hvaru nas je ukratko upoznao sa životom blaženog Augustina Kažotića.

Blaženi Augustin Kažotić se rodio se u Trogiru od kršćanskih roditelja nedaleko od dominikanskog samostana. Kao

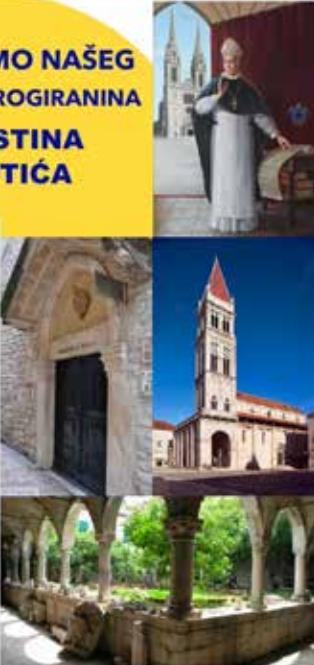
Župa Gospe Fatimske – Split
i samostan dominikanki sv. Katarine Silienske - Split

UPOZNAJMO NAŠEG BLAŽENIKA-TROGIRANINA AUGUSTINA KAŽOTIĆA

Polazak:
26. ožujka 2022.
13:30h autobusom.

Program:
Obilazak trogirske katedrale
Posjet sestrama benediktinkama
Posjet samostanu sv. Dominika:
- 16:30h križni put
- mogućnost za isповijed
- 17:00h sveta misa koju predvodi fra Ante Kazotić, OFM

Nakana:
Molitva za mir u Ukrajini i cijelom svijetu!

mladić je stupio u dominikanski red u Splitu. Poglavar ga uvidjevši njegovu sposobnost 1287. šalju na studij u Pariz. S kardinalom Boccassini 1301. godine odlazi u Budim gdje je trebao pripremiti dolazak na ugarsko-hrvatsko prijestolje Karla Roberta Anžuvinca. Nakon što je sardina Boccassini posta papom Benediktom XI. imenuje Augustina zagrebačkim biskupom 1303. godine.

Augustin unapređuje organizaciju biskupije, zahtijeva od svećenika solidan studij, u liturgiji utemeljuje takozvani Zagrebački obred, održao je tri sinode, obilazi župe svoje biskupije. Godine 1318. ide papi Ivanu XXII. u Avignon da ga obavijesti o zlouporabama kralja. Kralj mu nije dozvolio povratak, a papa ga šalje za biskupa u Luceri. Umro je od posljedica atentata 1323. godine u Luccri, gdje mu je grob.

U klaustru samostana je održan križni put koji je predvodio škrapski kapelan don Ivan Zovko, za vrijeme kojega su u crkvi ispovijedala braća dominikanci.

Svetu Misu je predvodio fr. Ante Kazotić uz koncelebraciju don Ivana i fr. Petra. Poslužitelji kod oltara su bili škrapski ministranti, a preko Mise je pjevao mješoviti zbor sa Škrapa pod vodstvom s.Pavle. Za ovo prigodu zbor je izveo dvije nove skladbe u čast blaženom Augustinu koje je uglazio don Šime Marović kapelnik splitske katedrale.

Hodočašcu su se pridružile i sestre dominikanke iz samostana svetog Martina u Splitu. Hvala svima koji su se trudili oko organizacije hodočašća, a posebno s.Fidelis i don Ivanu Zovku.

Petar Mrđen

AUGUSTINE BLAŽENI

Augustine blaženi, Presvjetla zvijezdo hrvatska,
Pobožnih svojih zemljaka hvale i molbe poslušaj!

U svoj se vrati zavičaj, Božje riječi sjemenje
Ko zora rujne trakove Sipa na pune pregršti.

Daj da nas minu nevolje, Nesloga neka nas ne kolje,
Zdravlje isprosi živima, A vječni pokoj mrtvima.

Uz rosu Božje milosti daj da nas rese kreposti,
kada sa svijeta podemo, moli da bogu dodemo.

Presveto Trojstvo slavimo, Oca sa Sinom hvalimo.
Svetoga Duha častimo, skupno im slava kličemo.

Hvali slavi

Hvali, slavi pjesmom dići, Augustinu svetom kliči,
slavnom svojem biskupu.

Augustin naša slava, okrunjena njeg'va glava,
vijencem pravde vječite.

Pred plašt svečev, puče vrlji, Augustinu smjerno hrli,
molitve mu izručaj.

Daj nam zdravlje, mir i sreću, svakog dana uvijek veću,
ravnaj našom sudbinom.

Našu lijepu domovinu preporučaj Božjem Sinu,
da vjerna ostane.

Tjeraj zloću, ništi боли, Svemogućeg za nas moli,
vječni spas da podari.

Martin Nediljko (Martin) Begić

1951-2015

Nediljko Begić (MARTIN) rođen je 02.rujna 1951. godine u Kostanju (kraj Omiša), a umro 2015.godine.

Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, a realnu gimnaziju „Vladimir Nazor“ u Splitu.

Studirao je na Kemijsko tehnološkom i Elektrotehničkom fakultetu u Splitu.

Dolaskom u Split uključuje se u rad župne zajednice na Škrappama. Cijeli niz godina, više desetljeća, pjevao jeu našem velikom zboru -Zboru Gospe Fatimске - Blatine Škape.

U svim značajnijim događanjima župne zajednice sudjelovao je i pomagao časnim sestrama.

Po sjećanjima prijatelja starijih pjevača, probe zbara su često završavale uz smijeh ,pjesmu, radost i humor kojeg je samo on posjedovao. U njegovom domu bilo je mjesta za sve prijatelje jer njegova gostoljubivost bila je velika. Upravo je ta osobina bila odraz njegovog poljičkog porijekla kojeg je rado isticao.

Pored aktivnosti u župi gdje je živio nije zaboravlja ni svoje rodno Kostanje gdje je također sudjelovao u raznim vjerskim i kulturnim događanjima.

Uvijek pun volje i želje da pomogne.

Martin je pisao pjesme zavičajne tematike.Pjesme objavljuje od gimnazijalnih dana u više listova.

Uglazbljena mu je pjesma „Mirabelo staru“ i „Domovino mati“.

Izdane su mu dvije zbirke pjesama „Loza i ljubav“ (2001) i dopunjeno izdanje 2011.

Promocije zbirke pjesama „Loza i ljubav“ sa dopunjениm izdanjem održane su i u našoj župi uz sudjelovanje velikog broja vjernika.

Najpopularnije su mu pjesme „O Pasiko moja“ i „Loza u škripu“ koje su izvedene na Festivalu dalmatinskih klapa u Omišu. Za pjesmu „LOZA U ŠKRIPU“ dobio je diskografsku nagradu Porin, a ta je pjesma na albumu pjesme Cambi nagrađena s ukupno 5 Porića.

2014.sudjelovao je u večeri zavičajne poezije u Splitu

Vjerujemo da uživa diku nebesku s anđelima i svetima.

U sjećanje na dragog prijatelja
Danica i Nedjeljko Tandara
Meri Ćaleta

LOZA U ŠKRIPU

U USKOME ŠKRIPU
SVE IZMEĐU KUKA,
SADILA JE LOZE
TA TEŽAČKA RUKA!

U PROCIP JE STAVI
DI JE ZEMJE MRVU,
PA JE ZNOJEN ZALI
SVOJU LOZU PRVU.

PLJUJUĆI U ŠAKE,
LAĆA SE MAŠKLINA
POD ŽUJAVON RUKOM
DROBILA SE STINA.

STVARALA SE ŠKRAPA
DI SE LOZA VILA
TU SE BRAHALA GROŽĐA
I VINA SE PILA!

KRIZMANICI 2022.

PRVOPRIČESNICI 2022.

Pregazio vlak narkomana. Na sprovodu mu prika drži govor:

- Ti si brate prošao sve u životu, od igle do lokomotive.

- Ženo šta je za doručak?
- Ikea sendvič!
- Šta ti je to?
- Svi sastojci su ti u frižideru, samo ga sastavi.

Žena: Kakvi su ti planovi za Uskrs?

Muž: Isto kao i Isusovi...

Žena: Kako to misliš?

Muž: Nestat ću u petak i ponovno se pojaviti u ponedjeljak!

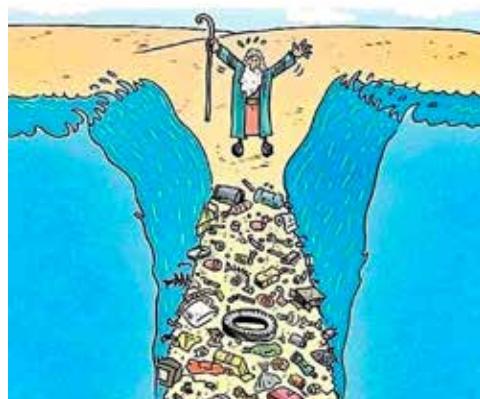
Žena: Aako to napraviš,, ja ću isto kao i Marija...

Muž: A to je?

Žena: Pojavit ću se trudna, bez da me je muž dotaknuo...

Zašto se nisu Isus i apostoli igrali kukala?

Jer bi ih Juda izdao.

Mama kako su nastali ljudi?
Bog nas je stvorio.
Tata kaže da smo nastali od majmuna.
Ja ti pričam o mojima, a tata o svojima...

Uhvatile sam zlatnu ribicu...
Ona me je pogledala i rekla:
PRŽI!

Od kad sam u najboljim godinama mogu
dobiti bolovanje kad god hoću, samo
odem u doktora bez šminke.

Da sam znala da si toliko siromašan, ni-
kad se ne bih udala za tebe.
Pa vika sam ti ja, ti si mi SVE, ali si ti
mislila da sam romantičan...

Kako se zove muškarac koji razumije
ženu?
Psihijatar.

Učiteljica zadala temu za sastav: „ Da
sam ja direktor...“
Svi pišu samo Preica sjedi skršenih ruku.
- Zašto ne pišeš Perice?
- Čekam tajnicu.

**BOŽE ČUVAJ NAS
HLADNIH ŽENA,
TOPLIH PIVA I
DUGE PROPOVIJEDI.**

Katolički muškarci

ZA SVE RAVNOZEMLUŠE...

PUT

Osudiš Te
Niši uzmicao
Darovaše ti drvo
Križ, grede dvije
Pao si
Smijali su Ti se
Majka Ti dotrécala
Tješili ste se.
Neznanac ti htjede pomoći
Rugali su Ti se
Mješavina krvi, prašine i pljuvačke
Veronika briše Ti lice
Opet padaš
Opet poruge i pljuvanje
Samo žena zna, samo majka zna
Što je dijete što ga nosaše
Iznemogao padaš
Pomoći ne tražiš.
Svukoše te kako bi te dodatno ponizili,
Poniziše sami sebe
Krv bijesa
Čavlima te prikovaše
Bol nestade
Predao si se Ocu
Sišao si s Križa
Majka te cjlivala
U kamenu stijene
Smjestiše Tebe.
Mislili su
Gotovo je
Prevarili su se
Tek tada je sve počelo
Traje sve do danas
Trajat će dovjeka.
Uskrsli Isus
Spasitelj Ijudi
Naš prijatelj i brat.

Lidija T